

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3793/2023
29.08.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелене Ивановић, председника већа, Бранке Дражић и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Мила Симић, адвокат из ..., против туженог Привредног друштва за одржавање и обезбеђивање објеката, имовине и друге услуге „ББ“ а.д. Београд, чији је пуномоћник Војислав Јовановић, адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 4189/22 од 31.03.2023. године, у седници одржаној 29.08.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 4189/22 од 31.03.2023. године у ставу првом и трећем изреке и пресуда Основног суда у Јагодини П1 540/21 од 23.09.2022. године, у ставовима другом, трећем, четвртном, петом, шестом и седмом изреке, тако што:

ОДБИЈА СЕ тужбени захтев тужиоца да се поништи као незаконито решење туженог, којим се утврђује престанак радног односа тужиоцу код туженог због истека рока на који је заснован, односно са даном 30.09.2017. године;

ОДБИЈА СЕ тужбени захтев тужиоца да се утврди да је Уговор о раду број 5607/1 од 12.09.2017. године ништав и да не производи правно дејство;

ОДБИЈА СЕ тужбени захтев тужиоца да се утврди да је тужилац засновао радни однос код туженог на неодређено време почев од 01.10.2017. године;

ОДБИЈА СЕ тужбени захтев тужиоца да се утврди да је Уговор о раду број 7461/1 од 04.12.2017. године, закључен 12.12.2017. године, ништав и да не производи правно дејство;

ОДБИЈА СЕ тужбени захтев тужиоца да се поништи као незаконито решење туженог број 7502/7 од 05.12.2017. године, којим се утврђује престанак радног односа тужиоцу код туженог због истека рока на који је заснован, односно са даном 15.12.2017. године и **ОДБИЈА СЕ** захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 4189/22 од 31.03.2023. године, у ставу другом изреке.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 456.000,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправака пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Јагодини П1 540/21 од 23.09.2022. године, ставом првим изреке, утврђено је да је Уговор о раду број 2883/1 од 15.05.2017. године ништав и да не производи правно дејство. Ставом другим изреке, поништено је као незаконито решење туженог, којим се утврђује престанак радног односа тужиоцу код туженог због истека рока на који је заснован, односно са даном 30.09.2017. године. Ставом трећим изреке, утврђено је да је Уговор о раду број 5607/1 од 12.09.2017. године ништав и да не производи правно дејство. Ставом четвртим изреке, утврђено је да је тужилац засновао радни однос код туженог на неодређено време почев од 01.10.2017. године. Ставом петим изреке, утврђено је да је Уговор о раду број 7461/1 од 04.12.2017. године, закључен 12.12.2017. године, ништав и да не производи правно дејство. Ставом шестим изреке, поништено је као незаконито решење туженог број 7502/7 од 05.12.2017. године, којим се утврђује престанак радног односа тужиоца код туженог због истека рока на који је заснован, односно са даном 15.12.2017. године. Ставом седмим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 297.750,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 4189/22 од 31.03.2023. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Јагодини П1 540/21 од 23.09.2022. године у ставовима другом, трећем, четвртм, петом и шестом изреке. Ставом другим изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Јагодини П1 540/21 од 23.09.2022. године, у ставу првом изреке, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да је Уговор о раду број 2883/1 од 15.05.2017. године ништав и да не производи правно дејство. Ставом трећим изреке, одлучено је да одлука о трошковима парничног поступка остаје неизмењена.

Против правноснажне другостепене пресуде, тужени је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Тужилац је поднео одговор на ревизију.

Испитујући правилност побијене пресуде у њеном потврђујућем делу, на основу члана 408. Закона о парничном поступку поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23 – други закон) – у даљем тексту: ЗПП, Врховни суд је нашао да је ревизија туженог основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2) ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у периоду од 01.01.2009. године закључно са 31.05.2015. године обављао послове код туженог по основу више уговора о обављању привремених и повремених послова, а затим је наставио са радом код туженог по основу више закључених уговора на одређено време, и то : број 2985/4 од 21.05.2015. године, број 7336/1 од 15.10.2015. године, број 1633/1 од 16.03.2016.

године, број 2919/1 од 16.05.2016. године, број 5811/1 од 16.09.2016. године, број 8283/1 од 21.12.2016. године, број 2883/1 од 15.05.2017. године, број 5607/1 од 12.09.2017. године и број 746/1 од 04.12.2017. године. Тужилац је све време обављао групу послова: оперативни послови приватног обезбеђења и врсту послова: физичко - техничка заштита, са истим описом послова. Решењем туженог број 2978/50 од 18.05.2017. године отказан је Уговор о раду број 1758/1 од 23.03.2017. године закључно са 31.05.2017. године, решењем туженог број 5668/20 од 15.09.2017. године отказан је Уговор о раду број 2883/1 од 15.05.2017. године, а решењем број 7502/7 од 05.12.2017. године отказан је Уговор о раду број 5607/1 од 12.09.2017. године. Тужени је са ЈП „Пошта Србије“ закључио Уговор о пружању услуга од 09.10.2014. године на период од три године, са предметом: услуга обезбеђења и чувања имовине и услуга противпожарне заштите. Такође, са „Телеком Србија“ а.д. је закључио Уговор о пружању услуга физичке заштите и заштите од пожара објеката и имовине од 08.05.2017. године, чији су предмет; услуге физичког обезбеђења оружјем објеката и имовине корисника услуга, физичког обезбеђења без оружја и послови ЗОП за потребе корисника услуга. Тужилац је био пријављен код туженог, без прекида, од 01.01.2009. године до 01.10.2017. године, а као датум престанка осигурања код туженог уписан му је 10.10.2020. године, са основом престанка осигурања – отказ уговора о раду од стране тужиоца.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да су се у конкретном случају стекли услови из члана 37. став 5. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05 ... 75/14) за преображај радног односа на одређено време у радни однос на неодређено време, и то дана 01.10.2017. године, према тужбеном захтеву тужиоца. Следом тога, као основани су оцењени и захтеви тужиоца да се утврди да су незаконита решења којима му се утврђује престанак радног односа са 30.09.2017. године и са 15.12.2017. године, те да су ништави и да не производе правно дејство уговори о раду број 5607/1 од 12.10.2017. године и број 7461/1 од 04.12.2017. године, имајући у виду њихов акцесорни карактер. Побијаном пресудом је оцењено, такође, да се на туженог не односи забрана запошљавања из Закона о буџетском систему, јер он није директни ни индиректни корисник буџетских средстава из члана 2. наведеног закона. У односу на одлуку из става првог изреке првостепене пресуде, другостепени суд је нашао да је донета уз погрешну примену материјалног права, будући да је рад по Уговору о раду број 2883/1 од 15.05.2017. године довео до преображаја радног односа тужиоца 01.10.2017. године, због чега је у том делу преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев.

По оцени Врховног суда, основано се ревизијом туженог указује да је закључак нижестепених судова, у делу којим је тужбени захтев тужиоца усвојен, заснован на погрешној примени материјалног права.

Према одредби члана 37. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05, ... 75/14), уговор о раду може да се закључи на одређено време, за заснивање радног односа чије је трајање унапред одређено објективним разлозима који су оправдани роком или извршењем одређеног посла или наступањем одређеног догађаја, за време трајања тих потреба. Према ставу 2. истог члана, послодавац може закључити један или више уговора о раду из става 1. овог члана на основу којих се радни однос са истим запосленим заснива за период који са прекидима или без прекида не може бити дужи од 24 месеца. Према ставу 6. истог члана, ако је уговор о раду на одређено време закључен супротно одредбама овог закона или ако запослени остане да ради код

послодавца најмање пет радних дана по истеку времена за које је уговор закључен, сматра се да је радни однос заснован на неодређено време.

Тужени према члану 2. став 1. тачка 5) Закону о буџетском систему („Службени гласник РС”, број 54/09 ... 62/13 и 63/13 - исправка), спада у кориснике јавних средстава, па се у односу на њега примењују и одредбе тог закона. Законом о изменама и допунама тог Закона („Службени гласник РС“, број 108/2013 од 06.12.2013. године) у члану 27е додати су нови ставови 34. и 35. којима је прописано да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места до 31.12.2015. године, а изузетно од тог става радни однос са новим лицима може се засновати уз сагласност тела Владе, на предлог надлежног министарства, односно другог надлежног органа, уз претходно прибављено мишљење министарства, а поступак за прибављање сагласности прописан је Уредбом о поступку за прибављање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава („Службени гласник РС“, број 113/2013, 21/2014, 118/2014, 22/2015 и 59/2015). Наведена одредба члана 27е став 34. Закона, новелирана је каснијим изменама и допунама („Службени гласник РС“, бр. 142/2014 ... 149/2020), тако да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних односно упражњених радних места до 31. децембра 2016. године („Службени гласник РС“, број 103/2015), до 31. децембра 2017. године („Службени гласник РС“, број 99/16), до 31. децембра 2018. године („Службени гласник РС“, број 113/17), до 31. децембра 2019. године („Службени гласник РС“, бр. 95/18 и 31/19), односно до 31. децембра 2020. године („Службени гласник РС“, бр. 72/2019 и 149/2020).

У конкретном случају, тужилац је у периоду од 01.01.2009. године до 01.10.2017. године (када је одјављен са осигурања) био радно ангажован код туженог, без прекида, на пословима физичко - техничког обезбеђења. Стога је правилна оцена нижестепених судова да закључење сукцесивних уговора по престанку рада из претходних уговора, а за обављање истоврсних послова, представља злоупотребу права од стране туженог, јер се не ради о временски ороченим пословима, нити о раду на пројекту, већ о пословима за којима тужени као послодавац има сталну потребу. Међутим, одредбе Закона о буџетском систему којима је прописана забрана заснивања радног односа са новим лицем ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места, осим у изузетним случајевима уз сагласност надлежног органа Владе, јесу *lex specialis* у односу на одредбе Закона о раду, којима се прописују услови за преображај радног односа на одређено време у радни однос на неодређено време, што произилази из одредбе члана 105. тог закона. Како је тужилац био радно ангажован у периоду када тужени као корисник јавних средстава није био у могућности да заснује радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места, осим када за то постоји сагласност тела Владе и предлог надлежног министарства, односно другог надлежног органа, а уз претходно прибављено мишљење министарства, што овде није случај, по оцени Врховног суда нема услова за преображај радног односа тужиоца у радни однос на неодређено време.

Имајући у виду све наведено, погрешно су нижестепени судови применили материјално право када су усвојили тужбени захтев тужиоца, због чега је на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено као у ставу првом изреке.

Врховни суд је, оцењујући дозвољеност ревизије у односу на преиначујући део побијане другостепене пресуде, нашао да је ревизија туженог у том делу недозвољена.

Наиме, тужени је у овом делу успео у спору, пошто је другостепеном пресудом преиначена првостепена пресуда у ставу првом изреке тако што је тужбени захтев тужиоца одбијен као неоснован, па тужени нема правни интерес за подношење ревизије у смислу члана 410. став 2. тачка 4) ЗПП.

Следом изложеног, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

Тужени је успео у поступку па му, на основу члана 165. став 2. у вези члана 163. став 2, члана 153. став 1. и члана 154. ЗПП, припадају трошкови целог поступка. Износ накнаде трошкова туженом Врховни суд је одмерио према његовом опредељеном захтеву, и то: за састав одговора на тужбу и три образложена поднеска у износу од по 16.500,00 динара, за заступање туженог од стране адвоката на дванаест одржаних рочишта у износу од по 18.000,00 динара, за приступ адвоката на шест неодржаних рочишта у износу од по 9.750,00 динара, за састав две жалбе у износу од по 33.000,00 динара, све према Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката („Службени гласник РС“, бр. 11/12, 99/20 и 37/21), као и за састав ревизије износ од 49.500,00 динара применом Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката („Службени гласник РС“, број 43/23). Туженом нису досуђени тражени трошкови на име судских такси за одговор на тужбу, за првостепену пресуду, за две жалбе и за ревизију, јер нису опредељени по износу, сходно одредби члана 163. став 2. ЗПП.

Из наведених разлога, применом члана 165. ЗПП одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа - судија
Јелена Ивановић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић